

Prima instanță: Judecătoria Edineț (jud. E. Pșenița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi)

DECIZIE

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
Lărgit al Curții Supreme de Justiție

29 martie 2017

mun. Chișinău

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Tatiana Focșa,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Focșa
împotriva Tatiane Focșa cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere
pentru copiii minori și cererea reconvențională depusă de Tatiana Focșa împotriva
lui Ion Focșa cu privire la schimbarea modului de încasare a pensiei de întreținere,
împotriva deciziei din 01 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 10 iunie 2016, Ion Focșa s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Tatiane Focșa solicitând modificarea cuantumului pensiei de întreținere
pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, încasată
prin ordonanța nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011 a Judecătoriei Edineț de la
Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa în mărime de 1/4 din toate veniturile lunare,
ceea ce corespunde la 1/2 din toate veniturile pentru întreținerea a trei copii minori,
începând cu data adresării în instanța de judecată până la atingerea majoratului
copiilor.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin ordonanța nr. 2p/o-312/11
din 08 septembrie 2011 a Judecătoriei Edineț a fost dispusă încasarea de la Ion Focșa
în beneficiul Tatiane Focșa a pensiei de întreținere în mărime de 1/3 din toate
veniturile lunare pentru copiii minori xxx xxx, născută la 26 iulie 2009 și xxx xxx,
născut la 24 februarie 2004, începând cu data de 06 septembrie 2011.

Menționează că, la data de 24 octombrie 2013 a fost desfăcută căsătoria cu Tatiana Focșa și în prezent locuiește împreună cu Elena Mardari și au împreună un copil minor –xxx xxx, născut la xxxx.

Sușține că, starea familiară s-a schimbat și are la întreținere deja trei copii. Pentru întreținerea a 2 copii achită câte 1/3 cotă parte din veniturile lunare, însă, pentru întreținerea a 3 copii urmează să achite 1/2 cotă parte din venituri. Astfel, pentru întreținerea copiilor minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx urmează să achite 1/4 (0,25%) și pentru feciorul xxx xxx, născut la xxxx urmează să achite 1/4 (0,25%).

Precizează că, adresarea în instanța de judecată este determinată de faptul aflării într-o situație dificilă cauzată de veniturile mici și obligația achitării integrale a pensiei de întreținere, neavând restanțe. Însă, cu achitarea pensiei de întreținere s-a înrăutățit situația familială actuală. Nu se eschivează de la plata pensiei de întreținere, deoarece este de datoria lui de a întreține copiii, dar luând în considerare starea sa actuală familiară și materială, pretinde modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

La 20 iunie 2016, Tatiana Focșa a înaintat o cerere reconvențională împotriva lui Ion Focșa solicitând schimbarea modului de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, încasată prin ordonanța Judecătorei Edineț nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011 de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa și anume din 1/3 din toate veniturile lunare în sumă bănească fixă a câte 1000 lei lunar pentru fiecare copil (f.d. 17).

În motivarea cererii reconvenționale, reclamanta a invocat că prin ordonanța judecătorească nr. 2p/o- 312/11 din 08 septembrie 2011 a fost dispusă încasarea de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa a pensiei de întreținere în mărime de 1/3 toate veniturile lunare pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, începând cu 06 septembrie 2011 până la atingerea majoratului copiilor.

Indică reclamanta că, Ion Focșa nu are un venit stabil și nu achită regulat pensia de întreținere pentru copiii minori. Solicitarea lui Ion Focșa privind micșorarea cuantumului pensiei de întreținere nu este în interesul copiilor minori comuni, ori, mărimea pensiei de întreținere pentru copiii minori este insuficientă pentru alimentarea normală a acestora. Ambii copii au probleme de sănătate, necesită permanent tratament și o dietă alimentară.

Specifică reclamanta că, este angajată în câmpul muncii și are un salariu de 1900 lei, locuiește cu chirie, nu beneficiază de ajutor material din partea statului întreg anul, acesta fiind doar în perioada rece a anului. Astfel, a fost determinată de a solicita schimbarea modului de încasare a pensiei de întreținere din 1/3 din veniturile lunare în sumă fixă a câte 1000 lei lunar pentru fiecare copil.

Prin hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătorei Edineț s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Ion Focșa împotriva Tatiane Focșa cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori; s-a admis cererea reconvențională depusă de Tatiana Focșa și s-a schimbat modul de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, încasată prin ordonanța Judecătorei Edineț nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011 de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa, dispunând

încasarea în continuare, începând cu 20 iunie 2016, de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa pensia de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, în sumă bănească fixă de 1798 lei lunar. Concomitent, s-a hotărât scutirea lui Ion Focșa de la plata taxei de stat.

Prin decizia din 01 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul depus de Ion Focșa și s-a modificat hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătorei Edineț, s-a micșorat cuantumul pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, de la suma de 1798 lei lunar pentru ambii copii la suma de 900 lei lunar pentru ambii copii. În rest, s-a menținut hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătorei Edineț.

La 02 ianuarie 2017, Tatiana Focșa a declarat recurs împotriva deciziei din 01 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii din 07 iulie 2016 a Judecătorei Edineț.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel a încălcat și a aplicat eronat norma de drept materială, or, instanța de apel în soluția adoptată nu a luat în considerare interesele celor doi copii minori.

Declară că, instanța de apel a încălcat în mod vădit prevederile Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevederile Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, prevederile art. 58, 74, 76 din Codul familiei, nu a ținut cont de explicațiile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.4 din 15 aprilie 2013 privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei.

Or, art. 3 alin.(5), art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, art. 18 alin.(1) al Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, art. 74 alin.(1) Codul familiei, prevăd că în toate acțiunile care privesc copiii, interesele copilului vor prevala.

Remarcă recurenta că, instanțele judecătorești, conform Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.4 din 15 aprilie 2013, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil. Iar, la stabilirea cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor, urmează a fi luate în considerare și dispozițiile art.58 alin.(1) și art.74 alin.(1) Codul familiei, care prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii.

Consideră nejustificată decizia instanței de apel privind micșorarea cuantumul pensiei de întreținere pentru copii minori, deoarece instanța de apel micșorând cuantumul pensiei de întreținere pentru copii minori urma să țină cont cu prioritate de interesele copiilor și necesitățile lor vitale, or, suma care a fost stabilită de instanța de apel în mărime de 900 lei pentru ambii copii este derizorie.

Conform informației Biroului Național de Statistică RM, indemnizația de întreținere de 1798 lei constituie minimul de existență pentru un copil de vîrsta 7-17 ani, pârâtul fiind obligat la achitarea a 1/2 din minimul de existență pentru fiecare copil, adică a câte 899 lei pentru fiecare copil.

Indică recurența că, a prezentat ca probă informația de la Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova privind valoarea minimumului de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani.

Precizează că, instanța de apel și-a motivat concluzia de a micșora cuantumul pensiei de întreținere de la suma de 1798 lei lunar pentru ambii copii la suma de 900 lei lunar pentru ambii copii prin faptul că Ion Focșa mai are un fiu – xxx xxx, născut la xxxx.

Opinează că, instanța de apel prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere în sumă de 900 lei pentru ambii copii minori a favorizat interesele intimatului Ion Focșa și a fiului său xxx xxx, însă, micșorarea a fost efectuată în detrimentul intereselor copiilor minori xxx și xxx xxx. Interesele intimatului au fost puse mai presus de interesele copiilor minori xxx și xxx xxx, care de fapt și sunt creditorii pensiei de întreținere.

Relevă că, instanța de apel prin interpretarea eronată a normelor de drept materiale și prin aprecierea arbitrală a probelor a pus mult mai mult în sarcina ei-recurenței întreținerea lunară a copiilor minori. A apreciat arbitrar probele care demonstrează că are un venit lunar foarte mic în comparație cu intimatul, iar ultimul nu participă nici într-un mod la educația copiilor, nu se interesează de soarta lor. Fiul suferă de "astm bronșic, formă atopică" fiind la evidența medicului de o perioadă îndelungată, necesită tratament periodic inclusiv și tratament balnear în afara țării, regim alimentar special care necesită cheltuieli suplimentare. Toate aceste circumstanțe au fost demonstrate prin probe ce au fost ignorate de instanța de apel.

Consideră că, instanța de apel neîntemeiat a modificat hotărârea instanței de fond, care la adoptarea hotărârii și-a întemeiat concluziile pe circumstanțele, pe probe administrate și cercetate în proces, a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și de interesul superior al copiilor minori, de vârsta acestora, de necesitățile vitale pentru creștere și dezvoltarea minorilor, călăuzindu-se de prevederile legale just a ajuns la concluzia de a încasa de la pârât pensie de întreținere pentru ambii copii minori în mărime de 1798 lei lunar.

Susține recurența că, instanța de apel a invocat că instanța de fond nefondat a admis cererea reconvențională și a respins acțiunea inițială înaintată, or, este o concluzie contradictorie, deoarece instanța de apel în același timp consideră nefondată concluzia instanței de fond de admitere a cererii reconvenționale și în același timp modifică hotărârea primei instanțe prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere. Astfel, dispozitivul este în contradicție cu partea motivantă din decizie și nu este clar ce acțiune reconvențională sau inițială a fost admisă sau respinsă de instanța de apel.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 01 noiembrie 2016, iar Tatiana Focșa a declarat recurs la data de 02 ianuarie 2017 (01 ianuarie 2017-zi de odihnă), ceea ce denotă că recursul este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 22 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Tatiana Focșa și va casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Din materialele pricinii rezultă că Ion Focșa prin cererea de chemare în judecată depusă împotriva Tatiane Focșa, la 10 iunie 2016, a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasate în beneficiul Tatiane Focșa pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx, născuți la xxxx și respectiv xxxx, stabilită prin ordonanța nr. 2p/o-312/11 a Judecătoriei Edineț, de la $\frac{1}{3}$ la $\frac{1}{4}$ din toate veniturile pentru întreținerea a doi copii minori, ceea ce corespunde la $\frac{1}{2}$ din toate veniturile pentru întreținerea a trei copii minori, invocând că din actuală relație cu Elena Mardari mai are un copil minor – xxx xxx, născut la xxxx, care de asemenea, necesită întreținere, iar conform art. 75 alin.(1) Codul familiei urmează să achite lunar a câte $\frac{1}{2}$ din toate veniturile pentru trei copii minori (f.d.4).

Tatiana Focșa, prin cererea reconvențională depusă împotriva lui Ion Focșa, la 20 iunie 2016, a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx, stabilită prin ordonanța nr. 2p/o-312/11 a

Judecătoria Edineț, din 1/3 din veniturile lunare în sumă bănească fixă în a câte 1000 lei pentru fiecare copil, invocând că Ion Focșa nu are un venit lunar stabil și nu achită regulat pensia de întreținere, însă ea având un salariu lunar de 1900 lei, îi este insuficient pentru întreținerea copiilor minori (f.d.17-19).

Prin hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătoria Edineț s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Ion Focșa împotriva Tatiane Focșa cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori; s-a admis cererea reconvențională depusă de Tatiana Focșa și s-a schimbat modul de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, încasată prin ordonanța Judecătoria Edineț nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011 de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa, dispunând încasarea în continuare, începând cu 20 iunie 2016, de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa pensia de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, în sumă bănească fixă de 1798 lei lunar. Concomitent, s-a hotărât scutirea lui Ion Focșa de la plata taxei de stat (f.d.57, 62-65).

Prin decizia din 01 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul depus de Ion Focșa și s-a modificat hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătoria Edineț și s-a micșorat cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx, născută la xxxx și xxx xxx, născut la xxxx, de la suma de 1798 lei lunar pentru ambii copii la suma de 900 lei lunar pentru ambii copii. În rest, s-a menținut hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătoria Edineț (f.d.93-95).

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de fond, fiind investită cu judecarea pricinii, corect a ajuns la concluzia privind temeinicia acțiunii reconvenționale în partea schimbării modului de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx, stabilită prin ordonanța Judecătoria Edineț nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011, dispunând încasarea în continuare, începând cu 20 iunie 2016, de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa pensia de întreținere pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx în sumă bănească fixă de 1798 lei lunar.

Însă, instanța de apel aplicând și interpretând eronat normele de drept în raport cu circumstanțele pricinii, a ajuns la concluzia privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasată prin hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătoria Edineț de la 1798 lei lunar până la 900 lei lunar pentru ambii copii.

În acest sens Colegiul reține că art. 74 Codul familiei statuează că părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

Conform art. 110 Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumului pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

La caz, Colegiul relevă că prin ordonanța nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011 a Judecătorei Edineț s-a încasat de la Ion Focșa în beneficiul Tatiane Focșa pensia de întreținere pentru fiul xxx xxx și fiica xxx xxx în mărime de 1/3 din toate veniturile lunare, începând cu 06 septembrie 2011 până la atingerea majoratului copiilor (f.d.6).

Colegiul reiterează că, atât prin cererea de chemare în judecată, cât și prin cea reconvențională ambii părinți ai minorilor xxx xxx și xxx xxx solicită modificarea cuantumului pensiei de întreținere și respectiv schimbarea modului de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx. Ion Focșa pretinde încasarea a câte ½ din toate veniturile, din motivul schimbării stării familiale și anume nașterea în familia sa a fiului minor xxx xxx, pe când Tatiana Focșa pretinde încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx în sumă bănească fixă a câte 1000 lei pentru fiecare, din motiv că Ion Focșa nu are un venit lunar stabil și are restanțe la achitarea pensiei de întreținere.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind relevantă și constatarea instanței de fond precum că certificatul, datat cu 17 iunie 2016, eliberat de executorul judecătoresc Adrian Agarici, denotă că Ion Focșa la 17 iunie 2016 avea înregistrată o restanță în sumă de 7848, 06 lei la achitarea pensiei de întreținere pentru copii minori xxx xxx și xxx xxx, stabilită prin ordonanța nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011 a Judecătorei Edineț.

Conform art. 76 Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Concomitent Colegiul relevă că din certificatul eliberat de SRL "Vatrom-Agro", datat cu 06 iunie 2016, se atestă că Ion Focșa este angajat începând cu 01 ianuarie 2015, prin ordinul nr. 4, în funcția de tractorist, însă fără a fi specificată mărimea salariului și/sau modalitatea de plată a acestuia (f.d.12).

În atare circumstanțe, Colegiul remarcă că instanța de fond corect a decis aplicarea prevederilor art. 76 Codul familiei, deoarece din sensul normei citate *supra* rezultă că încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în sumă bănească fixă are loc doar în cazul lipsei unui venit stabil, ceea ce la caz a fost confirmat, or, din suportul probatoriu existent la materialele pricinii nu se identifică confirmări referitor la veniturile stabile ale intimatului Ion Focșa.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că speței date nu sunt aplicabile prevederile art. 75 alin.(1), (2) Codul familiei, invocate de intimatul Ion Focșa, conform cărora solicită modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere

pentru copiii minori, prin încasarea a câte ½ din salariul și/sau din alte venituri, deoarece intimatul nu a confirmat existența salariului stabil și/sau alte venituri. Or, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază și, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil și/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului și/sau alte venituri ale sale. La caz, în conformitate cu art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în acest sens nu au fost prezentate.

Mai mult, în contextul prevederilor art. 75 alin.(2) Cod de procedură civilă, poate fi modificat quantumul cotelor stabilite la art.75 alin.(1) prin micșorare sau majorare ținând cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

În speță, Colegiul precizează că în favoarea aplicării prevederilor nominalizate, intimatul Ion Focșa a prezentat certificatul de naștere pe numele minorului xxx xxx, născut la xxxx (f.d.10), certificatul nr. 98 din 06 iunie 2016, eliberat de Consiliul sătesc Șofrâncani, ce atestă că minorul xxx xxx se află la întreținerea tatălui Ion Focșa (f.d.8) și certificatul eliberat de la locul de muncă care nu confirmă mărimea salariului (f.d.12).

În contextul dat, Colegiul relevă că intimatul Ion Focșa nu a prezentat confirmări ce ar putea servi la constatarea dificultăților materiale și nu au fost invocate alte circumstanțe importante în sensul legii, fapt corect reținut, în esență, de instanța de fond.

La caz, Colegiul apreciază ca fiind irelevantă constatarea instanței de apel precum că instanța de fond la stabilirea quantumului pensiei de întreținere nu ar fi luat în considerare starea materială și familială a părților precum și informația Biroului Național de Statistică privind valoarea minimumului de existență pentru un copil.

Or, din textul hotărârii instanței de fond se distinge că la stabilirea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă s-a axat inclusiv și pe informația Biroului Național de Statistică care stabilește minimumul de existență de 1798, 90 lei pentru copiii între vârsta de 7-17 ani (f.d.21), în condițiile când atât fiica minoră xxx xxx, născută xxxx (f.d.23), cât și fiul minor xxx xxx, născut xxxx (f.d.22) se încadrează ca vârstă.

Tot aici, este de menționat că instanța de fond nu a ignorat nici prevederile art. 58 alin.(1), 74 alin.(1) Codul familiei, conform cărora părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat și sunt obligați să-și întrețină copiii minori. Or, instanța de apel a omis faptul precum că prima instanță a stabilit quantumul pensiei de întreținere în sumă fixă pentru fiecare copil minor anume prin împărțirea valorii minimumului de existență (1798, 90 lei) la ambii părinți, stabilind suma finală a câte 899 lei lunar pentru fiecare copil.

Conform art. 3 alin.(1) al Convenției cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, la care a aderat și Republica Moldova, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Conform art. 18 alin. (1) al Convenției cu privire la drepturile copilului, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Aceeași situație este reglementată și în art.27 alin.(2) din Convenție, conform căruia părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Prin urmare, Colegiul relevă că instanța de fond corect a aplicat normele de drept relevante speței și respectiv le-a interpretat corect în raport cu circumstanțele pricinii și probele prezentate sub aspectul protejării intereselor copiilor atât din căsătoria lui Ion Focșa cu Tatiana Focșa, cât și din relația cu Elena Mardari, deoarece de protecție se bucură atât minorii xxx xxx, xxx xxx, cât și minorul xxx xxx, care în virtutea legii au drepturi egale.

La caz, Colegiul consideră relevante argumentele recurente precum că instanța de apel prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere a favorizat interesele intimatului în detrimentul intereselor copiilor comuni, nu a luat în considerare necesitățile vitale pentru creșterea și dezvoltarea minorilor xxx xxx și xxx xxx, deoarece recurenta a confirmat că venitul său lunar este de 1900 lei prin certificatul din 15 iunie 2016, eliberat de SRL „Dimigor-OPG”, unde activează (f.d.27) și astfel este în imposibilitate de a întreține singură material copiii minori. Ambii părinți sunt obligați la întreținerea copiilor, ipoteză susținută și de recurentă, dar care este conținută și în dispozițiile art. 58 alin.(1), 74 alin.(1) Codul familiei, cât și în Convenția cu privire la drepturile copilului.

La fel, instanța de apel nu a luat în considerare și faptul că minorul xxx xxx se află la evidență cu diagnoză „astm bronșic, formă atopică” și periodic necesită tratament, fapt confirmat prin concluzia medicală datată cu 20 iunie 2016 (f.d.33) și trimiterile-extrase, extrasele din foile clinice, ce atestă internarea periodică a lui xxx xxx în spital și urmarea tratamentelor medicale în perioada 2012-2015 (f.d.34-40), ceea ce presupune cheltuieli suplimentare, care de asemenea, le suportă singură, argument invocat și de recurentă și necombătut de intimat sau de instanța de apel.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de fond corect a dispus respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ion Focșa și admiterea cererii reconvenționale depuse de Tatiana Focșa și schimbarea modulului de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori xxx xxx și xxx xxx, stabilit prin ordonanța Judecătorei Edineț nr. 2p/o-312/11 din 08 septembrie 2011, dispunând încasarea în continuare, începând cu 20 iunie 2016, pensia de întreținere în sumă bănească fixă în mărime de 1798 lei lunar pentru ambii copii minori xxx xxx și xxx xxx.

Or, instanța de apel micșorând cuantumul pensiei de întreținere dispusă spre încasare începând cu 20 iunie 2016 prin hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătorei Edineț, de la 1798 lei până la 900 lei lunar, care evident nu asigură condițiile de viață necesare dezvoltării normale și nu acoperă cheltuielile minime necesare pentru întreținerea ambilor copii minori xxx xxx și xxx xxx, a rezultat din cotele stabilite conform art.75 alin.(1) Codul familiei, însă în consecință a dispus încasarea unei

sume bănești fixe cu titlu de pensie de întreținere pentru ambii copii minori, conform art. 76 Codul familiei.

În speță, Colegiul precizează că schimbarea doar situației familiale este o circumstanță insuficientă pentru micșorarea cuantumului pensiei de întreținere, deoarece este în defavoarea intereselor copiilor minori rezultând și din venitul mamei Tatiana Focșa.

Mai mult, art. 18 alin. (1) al Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Astfel, Colegiul reiterează că instanța de fond corect a concluzionat asupra netemeinicii cererii de chemare în judecată depusă de Ion Focșa și asupra temeinicii cererii reconvenționale depuse de Tatiana Focșa, în condițiile când schimbarea modului de încasare a pensiei de întreținere în sumă fixă este impusă de circumstanțele pricinii în raport cu normele de drept și probele prezentate în acest sens. Or, interesul superior al copilului minor, prevăzut în art. 9 al Convenției cu privire la drepturile copilului, este premisa de la care pornește instanța de judecată în soluționarea litigiilor ce vizează interesele acestuia, precum și menținerea echilibrului drepturilor copiilor și proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

În acest sens, Convenția nu se limitează doar la afirmarea dreptului copilului la viață, ci include conceptul supraviețuirii și dezvoltării lui.

Concomitent, Colegiul relevă că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a aplicat și a interpretat eronat normele de drept material în raport cu circumstanțele pricinii și probele prezentate, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Tatiana Focșa.

Se casează decizia din 01 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Focșa împotriva

Tatianeii Focșa cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și cererea reconvențională depusă de Tatiana Focșa împotriva lui Ion Focșa cu privire la schimbarea modului de încasare a pensiei de întreținere.

Se menține hotărârea din 07 iulie 2016 a Judecătoreii Edineț.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală